

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาแนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียน" สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคำถามของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุ 3-6 ปี
2. เพื่อศึกษาแนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเลือกตัวอย่างประชากร

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างประชากร 3 กลุ่ม คือ

ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1 เป็นผู้ปกครองที่ให้คำถามที่เด็กถาม และคำตอบที่ให้แก่เด็ก ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีชั้นอนุบาลในกรุงเทพมหานครทุกสังกัดรวม 18 โรงเรียน ซึ่งได้แก่โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน สังกัดกรมการฝึกหัดครู 1 โรงเรียน ทบวงมหาวิทยาลัย 3 โรงเรียน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 8 โรงเรียน ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1 มีจำนวน 396 คน

ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเหมาะสมของแนวการตอบคำถามที่ผู้ปกครองใช้ตอบคำถามของเด็ก ประกอบด้วยนักจิตวิทยาและจิตแพทย์ 2 คน นักวิชาการ 2 คน ผู้บริหาร 2 คน ผู้สอน 2 คน และผู้ปกครอง 2 คน รวมจำนวน 10 คน

ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 3 เป็นผู้ปกครองที่แสดงความพอใจต่อแนวการตอบคำถามที่เด็กถาม ซึ่งผู้วิจัยได้เรียบเรียงจากหลักการและข้อเสนอแนะของตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1 และ 2 ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 3 นี้เป็นส่วนหนึ่งของตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1 มีจำนวน 60 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้มี 4 อย่างคือ

2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับคำถามที่เด็กถามผู้ปกครอง และคำตอบที่ผู้ปกครองให้แก่เด็ก เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่เพื่อสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับคำถามที่เด็กถามทั้งหมด

2.2 แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบให้ผู้ปกครองเลือกคำถามที่เด็กถามผู้ปกครอง ซึ่งแบ่งคำถามออกเป็น 3 ด้านคือ

2.2.1	คำถามด้านตัวเด็กเอง	จำนวน	48	ข้อ
2.2.2	คำถามด้านบุคคลอื่นรอบตัวเด็ก	จำนวน	63	ข้อ
2.2.3	คำถามด้านสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก	จำนวน	31	ข้อ

และหลักที่ผู้ปกครองใช้ในการตอบคำถามของเด็ก ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 หลักคือ

ก. ตอบตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมา โดยอธิบายอย่างชัดเจนเพื่อให้เด็กเข้าใจมากที่สุด

ข. ตอบตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมา แต่สั้น ๆ ตรงตามคำถามของเด็ก

ค. ตอบโดยเปรียบเทียบกับสิ่งอื่นให้เข้าใจ

ง. ยังไม่ตอบโดยทันที แต่ขอผลัดไปตอบในโอกาสต่อไป

ผลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมาหาคำร้อยละ แล้วเลือกคำถามที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 36 ขึ้นไปมาสุรพบหาแนวการตอบคำถามของเด็ก ซึ่งได้คำถามจำนวน 100 ข้อ เพื่อสร้างแบบสอบถามฉบับที่ 2 ต่อไป

2.3 แบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นแนวการตอบคำถามที่ผู้ปกครองตอบเด็กแต่ละข้อ รวม 100 ข้อ มีลักษณะเป็นความเรียง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องตามความเป็นจริงและการใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของเด็ก

2.4 แบบสอบถามฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามความพอใจของผู้ปกครองต่อแนว การตอบคำถามของเด็กแต่ละข้อ รวม 100 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบว่าพอใจหรือไม่ พพอใจพร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้วย ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยได้นำมาจัดทำคู่มือแนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียนที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดทุกขั้นตอนด้วยตนเองตามลำดับดังนี้

3.1 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อให้ได้ คำถามที่เด็กถามผู้ปกครอง และคำตอบที่ผู้ปกครองให้แก่เด็ก เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม ฉบับที่ 1

3.2 ส่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 ไปให้ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1 เลือกคำถาม ที่เด็กถามผู้ปกครอง และหลักที่ผู้ปกครองใช้ในการตอบคำถามของเด็ก เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้าง แบบสอบถามฉบับที่ 2

3.3 ส่งแบบสอบถามฉบับที่ 2 ไปให้ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2 ตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสมของแนวการตอบคำถามที่ผู้ปกครองตอบเด็กแต่ละข้อ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ มาสร้างแบบสอบถามฉบับที่ 3

3.4 ส่งแบบสอบถามฉบับที่ 3 ไปให้ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 3 เพื่อแสดง ความพอใจต่อแนวการตอบคำถามของเด็กแต่ละข้อ พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้วย และผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำคู่มือแนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็ก ก่อนวัยเรียนที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ตามลำดับดังนี้

4.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาจัดหมวดหมู่ของคำถาม

4.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับที่ 1 ได้นำมาหาค่าร้อยละ และนำเสนอ
ในรูปตารางประกอบความเรียง -

4.3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับที่ 2 ได้นำมาหาความถี่ และพิจารณา
ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามฉบับที่ 3

4.4 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับที่ 3 ได้นำมาหาค่าร้อยละแต่ละข้อ
และค่าร้อยละเฉลี่ย แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เป็นขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว
ผู้วิจัย ได้จัดทำคู่มือแนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียน ที่ถูกต้อง
และเหมาะสม โดยมีภาพประกอบด้วย

สรุปผลการวิจัย

1. แนวคำถามของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุ 3 - 6 ปี

1.1 คำถามที่เด็กถามผู้ปกครอง แบ่งได้เป็น 3 ด้านคือ

1.1.1 ด้านตัวเด็กเอง ซึ่งมีจำนวน 48 ข้อ เด็กถามคำถามในหมวด
กิริยาอาการต่าง ๆ และการรับประทานอาหารมากกว่าหมวดอื่น ๆ โดยถามว่า ทำไมต้องกิน
(รับประทานอาหาร) ผัก มากที่สุด (ร้อยละ 88) รองลงมาคือ ทำไมต้องไปโรงเรียน (ร้อยละ 87)
และทำไมหนูงถึงนอนตึก ๆ ไม่ได้ (ร้อยละ 86)

1.1.2 ด้านบุคคลอื่นรอบตัวเด็ก ซึ่งมีจำนวน 63 ข้อ เด็กถามคำถาม
ในหมวดพ่อแม่มากกว่าหมวดอื่น ๆ โดยถามว่า ทำไมคุณพ่อคุณแม่ต้องไปทำงาน (ร้อยละ 85)
รองลงมาคือ ใหหนูช่วยคุณแม่ทำงานได้ไหม (ร้อยละ 80) และทำไมทุกคนต้องทำงาน (ร้อยละ
71)

1.1.3 ด้านสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งมีจำนวน 31 ข้อ เด็กถามคำถามในหมวดต้นไม้ ดอกไม้มากกว่าหมวดอื่น ๆ โดยถามว่าทำไมต้องรดน้ำต้นไม้ (ร้อยละ 78) รองลงมาคือ ทำไมฝนถึงตกและทำไมเครื่องบินถึงบินได้ (ร้อยละ 76)

1.2 ประเภทของคำถามที่เด็กถามมี 3 ประเภท เรียงลำดับประเภทของคำถามที่เด็กถามจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 คำถามหาเหตุผล ซึ่งมีทั้งหมด 116 ข้อ จากคำถามทั้งหมด 142 ข้อ เด็กใช้คำถามประเภทนี้มากที่สุดในด้านบุคคลอื่นรอบตัวเด็ก รวม 49 คำถาม รองลงมาคือด้านตัวเด็กเอง 42 คำถาม และด้านสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก 25 คำถาม

ลำดับที่ 2 คำถามหาข้อเท็จจริง ซึ่งมีทั้งหมด 22 ข้อ จากคำถามทั้งหมด 142 ข้อ เด็กใช้คำถามประเภทนี้มากที่สุดในด้านบุคคลอื่นรอบตัวเด็ก รวม 11 คำถาม รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก 6 คำถาม และด้านตัวเด็กเอง 5 คำถาม

ลำดับที่ 3 คำถามให้อธิบาย ซึ่งมีทั้งหมด 4 ข้อ จากคำถามทั้งหมด 142 ข้อ เด็กใช้คำถามประเภทนี้มากที่สุดในด้านบุคคลอื่นรอบตัวเด็ก รวม 3 คำถาม รองลงมาคือด้านตัวเด็กเอง 1 คำถาม

2. แนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียน

2.1 หลักที่ผู้ปกครองใช้ในการตอบคำถามของเด็กมี 4 หลัก เรียงจากที่ผู้ปกครองใช้ตอบคำถามจากมากไปหาน้อยดังนี้

2.1.1 ตอบตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมา โดยอธิบายอย่างชัดเจน เพื่อให้เด็กเข้าใจมากที่สุด ส่วนใหญ่ผู้ปกครองใช้ตอบคำถามในหมวดอวัยวะของร่างกาย หมวดกิจวัตรประจำวัน หมวดกริยาการต่าง ๆ และการรับประทานอาหาร หมวดพ่อแม่ หมวดพี่และน้อง หมวดญาติ หมวดการแก่และตาย หมวดเพื่อนและบุคคลภายนอกครอบครัว หมวดเงิน หมวดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ หมวดสัตว์ หมวดต้นไม้ดอกไม้ หมวดยานพาหนะ หมวดสิ่งธรรมชาติ หมวดไสตท์ศนุภรณ์

2.1.2 ตอบตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมา แต่สั้น ๆ ตรงตามคำถามของเด็ก ส่วนใหญ่ผู้ปกครองใช้ตอบคำถามในหมวดการเกิด หมวดวัยวะเพศและความแตกต่างของผู้ชาย ผู้หญิง หมวดพ่อแม่ หมวดญาติ หมวดเงิน และหมวดสัตว์

2.1.3 ตอบโดยเปรียบเทียบกับสิ่งอื่นให้เข้าใจ ส่วนใหญ่ผู้ปกครองใช้ตอบคำถามในหมวดการเกิด หมวดการแก่และตาย หมวดต้นไม้ดอกไม้ และหมวดยานพาหนะ

2.1.4 ยังไม่ตอบโดยทันที แต่ขอผลัดไปตอบในโอกาสต่อไป มีใช้น้อย หมวดที่ผู้ปกครองใช้มากที่สุด คือ หมวดการเกิด หมวดญาติ หมวดสิ่งธรรมชาติ และหมวดสัตว์ที่สูญพันธุ์

2.2 แนวการตอบคำถามของผู้ปกครองชุดนี้ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกัน ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันส่วนใหญ่เป็นคำถามด้านตัวเด็กเองในเรื่องเกี่ยวกับการเกิด

2.3 แนวการตอบคำถามของผู้ปกครองชุดนี้ ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่พอใจ แต่ที่พอใจน้อยที่สุดคือ คำถามที่เด็กถามว่า ก่อนเกิดหนูอยู่ที่ไหน คิดเป็นร้อยละ 68

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียนครั้งนี้ พอจะอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. คำถามที่เด็กถามผู้ปกครองแบ่งได้เป็น 3 ด้านคือ ด้านตัวเด็กเอง ด้านบุคคลอื่น รอบตัวเด็กและด้านสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก สำหรับด้านที่เด็กถามคำถามมากที่สุด คือ ด้านบุคคลอื่น รอบตัวเด็ก มีจำนวน 64 ข้อ คำถามที่ถามมากที่สุดในด้านนี้คือ ทำไมคุณพ่อคุณแม่ต้องไปทำงาน เนื่องจากเด็กต้องการอยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่ ไม่อยากให้พ่อแม่ไปห่างตัว จึงถามคำถามนี้ ประกอบกับเป็นวัยที่เด็กเริ่มเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของ อีริคสัน (อ้างถึงในสุชา จันทน์เอม, 2527) ระยะเวลา 3 ที่ว่าเป็นระยะที่เด็กมีความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น เด็กเริ่มเข้าสังคมกับผู้อื่นเด็กจึงแสดงความอยากรู้อยากเห็นออกมา ด้วยการสำรวจและซักถามบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด ทำให้มีคำถามด้านนี้มากกว่าคำถามด้านอื่น ๆ

2. ประเภทของคำถามที่เด็กถามผู้ปกครอง แบ่งได้ 3 ประเภทคือ

- 2.1 คำถามที่มีคำว่า ใช่/ไม่ใช่ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ เป็นการถามหาข้อเท็จจริง
- 2.2 คำถามที่มีคำว่า อย่างไร เป็นคำถามเพื่อต้องการให้ผู้ปกครองอธิบาย
- 2.3 คำถามที่มีคำว่า ทำไม เป็นคำถามหาเหตุผล

ในการวิจัยนี้พบว่า เด็กจะใช้คำถาม "ทำไม" มากที่สุด ส่วนคำถามที่มีคำว่า "อย่างไร" เด็กจะใช้น้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคำถามที่เด็กถามส่วนมากเป็นคำถามที่เด็กไม่ชอบทำ ดังนั้นจึงต้องการเหตุผลจากผู้ปกครอง ถ้าหากผู้ปกครองตอบคำถามเหล่านี้ของเด็กทุกคำถาม จะทำให้เด็กเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นที่เด็กต้องทำในสิ่งที่เขาไม่ชอบเหล่านั้น เมื่อเห็นความจำเป็นก็จะทำตาม ถ้าผู้ปกครองไม่ตอบคำถาม หรือชี้แจงให้เด็กเข้าใจถึงเหตุผลก็จะเป็นผลดีต่อเด็ก เพราะเด็กจะไม่เข้าใจว่าทำไมไปเพื่ออะไร และเมื่อเด็กไม่ชอบเบื่อและไม่อยากทำ ก็อาจจะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกมาได้ ดังนั้นจึงจำเป็นมากที่ผู้ปกครองต้องตอบคำถามของเด็ก โดยให้เหตุผลหรืออธิบายรายละเอียดที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับวัยของเด็ก

สำหรับในชีวิตประจำวันของเด็กนั้น มักจะใช้คำถามประนีประนอมเพื่อเป็นข้อต่อรองในการให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ (สัมภาษณ์ อ่ำไพ สุจริตกุล, 2535) แต่ผู้ปกครองไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำถามประเภทนี้ ซึ่งแสดงว่าผู้ปกครองมีความสนใจน้อยต่อคำถามประเภทนี้ แต่จากการสัมภาษณ์ อ่ำไพ สุจริตกุล (2535) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของคำถามแบบประนีประนอมว่า คำถามประเภทนี้เป็นคำถามที่ผู้ถามและผู้ตอบได้ประโยชน์ด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย และเป็นคำถามที่ช่วยสร้างความรู้สึที่ดีให้แก่เด็กที่จะได้รับสิ่งที่ตนต้องการ โดยการทำความดีแลกเปลี่ยน เช่น ถ้าหนูทำการบ้านเสร็จแล้ว แม่จะให้หนูดูโทรทัศน์ใหม่, "ถ้าหนูทำการบ้านเสร็จแม่จะพาไปเที่ยวใหม่" เป็นต้น

คำถามที่เด็กถามผู้ปกครองมากที่สุด คือทำไมต้องกิน (รับประทาน) ผัก เพราะเด็กต้องกินอาหารวันละ 3 มื้อ และอาหารที่เด็กไม่ชอบรับประทาน แต่มีประโยชน์มากที่สุดคือ ผัก เด็กไม่รับประทานผักก็อาจจะเนื่องมาจากหลายสาเหตุ เช่นเพราะผักไม่อร่อย รสจัดหรือขม สีน่ารับประทาน หันหันโตเกินไปทำให้เคี้ยวยาก ฯลฯ ดังนั้นเด็กจึงชอบตั้งคำถามที่ว่า ทำไมต้องกิน (รับประทาน) ผัก ผู้ปกครองสามารถที่จะโน้มน้าวให้เด็กหันมารับประทานและชอบผักได้ก็ขึ้นอยู่กับคำตอบของผู้ปกครองเมื่อเวลาที่เด็กถาม ถ้าผู้ปกครองให้เหตุผลที่เหมาะสมและชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการรับประทานผักได้ ก็จะช่วยเปลี่ยนทัศนคติให้เด็กรับประทานผักได้

3. การตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็ก ส่วนใหญ่เป็นการตอบตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้เด็กเข้าใจมากที่สุด ซึ่งตรงกับที่บันดา ใช้เทียมวงษ์ (2532) สุภา จันทน์เอม (2527) และศรีเรือน แก้วกังวาล (2530) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใหญ่ควรตอบคำถามของเด็กอย่างเอาใจใส่ มีความจริงใจ ตอบคำถามอย่างตรงไปตรงมาให้มีเหตุผลเหมาะสมกับวัยและสติปัญญาของเด็ก โดยแสดงความกระตือรือร้น เต็มใจและยินดีที่จะตอบคำถามของลูกทุกครั้ง โดยไม่คิดว่าเป็นสิ่งที่น่ารำคาญ ข้ำซากแต่อย่างใด (ปิยรัตน์ วิชาสุรมณฑล, 2530 และสมาคมครู-ผู้ปกครองแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา, 2531) และอย่าตอบคำถามของเด็กผิด ๆ เพราะถ้าเด็กไปค้นพบที่หลัง เด็กก็จะขาดความมั่นใจ

เนื่องจากการถามคำถามของเด็กเป็นเครื่องมือในการเฝ้าหาความรู้ การตอบสนองของผู้ใหญ่จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ใหญ่ที่ไม่สนใจคำถามของเด็กย่อมทำให้พฤติกรรมการถามของเด็กขาดแรงเสริมทางสังคม และจะค่อย ๆ หดหายไปกลายเป็นเด็กนิ่งเฉย ไม่อยากซัก ไม่อยากถามไปในที่สุด ผู้ใหญ่ที่แสดงความรำคาญหรือลงโทษเด็กเนื่องจากการถามของเด็กก็จะเกิดผลเสียต่อการเรียนรู้ของเด็กมากยิ่งขึ้นไปอีก และที่เสียหายต่อการเรียนรู้มากขึ้นก็คือการให้คำตอบที่ผิดแก่เด็ก (ชัยพร วิชาวุธ, 2526)

มีที่น่าสนใจเกี่ยวกับผู้ปกครองทุกคนตอบคำถามของเด็ก และมีกรณีพิเศษที่เด็กไม่ถามแต่ผู้ปกครองพยายามให้ความรู้แก่เด็กจำนวน 49 ข้อ จากทั้งหมด 142 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 34.5 และมีเพียงหนึ่งข้อที่มีเด็กถามและผู้ปกครองไม่ตอบเพียง 1 คน ได้แก่คำถาม ทำไมหนูต้องดื่มน้ำส้มทุกวัน

สำหรับแนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียนแต่ละข้อนั้น ส่วนใหญ่ผู้ ขี้ยวชาญมีความคิดเห็นเหมือนกัน ที่แตกต่างกันมีเพียงบางข้อ ทั้งนี้มีเพียงบางส่วนที่ต้องทำให้เพิ่มเติม ตัดรายละเอียดปลีกย่อย หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ ขี้ยวชาญแต่ละคนมีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถที่ใช้ในการตอบคำถามแตกต่างกัน และเนื่องจากแต่ละท่านมีประสบการณ์แตกต่างกันไปตามสาขาวิชา

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครอง

1. เมื่อเด็กถามคำถามแล้ว ผู้ปกครองควรจะให้ความสนใจต่อคำถามที่เด็กถาม และกระตุ้นให้เด็กตอบคำถามด้วยตัวเองก่อน หลังจากนั้นจึงค่อยตอบคำถามของเด็กโดยยึดหลักความเป็นจริงและตอบคำถามให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ดังตัวอย่างในคู่มือแนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียน ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น (โปรดดูภาคผนวก)

2. ผู้ปกครองควรให้เด็กสนใจและสังเกตสิ่งแวดล้อมด้านธรรมชาติและสังคม โดยการพูดคุยซักถามและพาเด็กไปทัศนศึกษาตามที่ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายนอก อีกทั้งเป็นการขยายความรู้รอบตัวของเด็กให้มากขึ้น ถ้าเด็กถามคำถามเกี่ยวกับธรรมชาติก็พยายามให้เด็กได้ใช้ความสังเกตด้วยตัวเองก่อน แล้วผู้ปกครองจึงค่อยอธิบายเพิ่มเติม ดังตัวอย่างในคู่มือแนวการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียน ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

3. ผู้ปกครองควรส่งเสริมให้เด็กรู้จักตั้งคำถาม โดยใช้คำถามหลาย ๆ แบบ นอกจากนี้ควรส่งเสริมการใช้คำถามแบบประนีประนอมให้มากขึ้น เพื่อปลูกฝังนิสัยที่ดีให้แก่เด็กในการทำความดีเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งที่ตนต้องการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำถามและประเภทคำถามของเด็กในแต่ละวัย ที่อยู่ในเมืองและในชนบท หรือในห้องเรียนที่มีสภาพภูมิศาสตร์แตกต่างกัน
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียน โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการตอบคำถามของผู้ปกครองต่อคำถามของเด็กก่อนวัยเรียน โดยผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย